

Hugo Bouter

Lessen uit het leven van Mozes

'Maar Mozes vluchtte voor de farao en vestigde zich in het land Midian, en zat bij een put. De priester van Midian had zeven dochters. Zij kwamen om water putten (...). Maar Mozes stond op, verlostte hen en gaf hun kudde te drinken'.

Exodus 2:15-22

De verworpen Verlosser

In Stefanus' verdediging voor de Raad wordt veel aandacht besteed aan de verwerping van Mozes door zijn broeders, de kinderen Israëls (Hand. 7). Dit hoofdstuk in de Handelingen van de apostelen vormt eigenlijk een treffend commentaar op Exodus 2. Mozes zag om naar zijn broeders en hij wilde hen beschermen en verlossen; maar zij zagen het niet in. Hij had gedacht dat zijn broeders wel zouden begrijpen dat God hun door zijn hand verlossing wilde geven. Maar helaas, de verlosser werd afgewezen. Hij werd veracht en verworpen. Stefanus zegt zelfs dat zij hem van zich stootten en hem verloochenden (Hand. 7:35, 39). Zo werd later ook de Messias verloochend door Zijn eigen volk.

Het verging Mozes op dezelfde manier zoals het eerder Jozef was vergaan, toen deze onderzoek deed naar de welstand van zijn broeders: hij werd verworpen door de zijnen. Zowel Jozef als Mozes zijn in dit opzicht typen van Christus, Die evenmin werd aangenomen door de Zijnen (Joh. 1:11). Christus werd door Zijn volksgenoten gehaat, verworpen, verloochend en zelfs gedood. En het was profetisch dan ook de smaad van Christus, die Mozes op zich nam toen hij omzag naar zijn broeders en hun lot wilde delen (Hebr. 11:26). De verwerping van Mozes kwam duidelijk tot uitdrukking in de woorden van de Israëliet die zijn naaste onrecht aandeed: 'Wie

heeft u tot overste en rechter over ons aangesteld?' (Ex. 2:14). Dit protest wordt tweemaal geciteerd door Stefanus en het accentueert de ernst ervan. De zonde van deze ene man wordt beschouwd als de collectieve zonde van het hele volk: 'Deze Mozes, die zij verloochend hadden door te zeggen: Wie heeft u tot overste en rechter aangesteld' (Hand. 7:27, 35).

Dit is een indrukwekkende illustratie van de verwerping van Christus, de Leidsman ten leven, door het Joodse volk (vgl. Hand. 3:14-15; 4:10-12). Toch had zelfs deze verwerping een plaats in Gods plannen, want hierdoor kon het heil tot de volken komen. Het licht van de beloofde Profeet, Die door Mozes zelf was aangekondigd (Deut. 18:15; Hand. 3:22), zou reiken tot aan het einde van de aarde. De ware Wetgever zou tot een Licht der volken worden gesteld (Jes. 49:6). Hoe gebeurt dit nu? Door Zijn Woord en Geest leidt Christus al de Zijnen als de grote Herder van de schapen.

Ik heb nog andere schapen

Dat zien wij hier in type ook in de geschiedenis van Mozes. Mozes, de verworpen leidsman, werd in een vreemd land namelijk een herder, die de kudde leidde naar de overkant van de woestijn, tot aan de berg van God, Horeb (Ex. 2:15; 3:1). Het land Midian lag ten zuiden van Kanaän. De Midianieten stamden af van Abraham en Ketura (Gen. 25:2). Zij zwierven als nomaden met hun kudden rond de golf van Akaba. Voor Mozes betekende deze periode in zijn leven de voorbereidingstijd voor zijn werk te midden van het volk Israël, dat hij op Gods tijd toch uit Egypte zou leiden en door de woestijn zou brengen.

Zo zal het overigens ook in de toekomst gaan. God zal de draad met Zijn oude volk weer opvatten. De Messias zal terugkeren tot het volk dat Hem bij Zijn eerste komst heeft afgewezen en Hij zal een keer brengen in hun lot. Hij zal hen verlossen uit de macht van hun vijanden en hen voeren naar het beloofde land. Als de Verlosser zal Hij voor Sion komen en voor wie zich in Jakob van overtreding bekeren. Zo zal heel Israël behouden worden (Jes. 59:20; Rom. 11:26).

Het is een groot voorrecht dat wij als gelovigen uit de volken Hem nu reeds als onze Heiland kennen, de goede Herder Die op Golgotha Zijn leven heeft afgelegd voor Zijn schapen. Wij behoorden van origine niet tot de Joodse schaapskudde, want wij waren 'niet van deze stal'. Maar als wij de roepstem van de Heiland hebben gehoord, behoren wij toch tot Zijn schapen. Hij rekent ons tot de andere schapen, die Hij samen met de schapen uit het jodendom wil leiden op hun pelgrimsreis. 'Zij zullen naar Mijn stem horen en het zal worden één kudde, één Herder' (Joh. 10:16).

In Exodus 2 zien wij een fraai beeld van Christus' zorg voor de kudde. Evenals Mozes zet Hij Zichzelf nog steeds helemaal in voor de Zijnen. Hij zorgt ervoor dat wij volop water kunnen drinken uit de Bron (vgl. Ex. 2:16-17). Hij geeft ons het water van het leven te drinken. Hij komt ons ook te hulp als mensen – huurlingen, geen echte herders – dat willen beletten. Hij drinkt Zelf de kudde, want Hij vraagt naar Zijn schapen en ziet naar hen om (vgl. Ezech. 34:11vv.). Mozes lijkt in deze geschiedenis op Jakob, die op soortgelijke wijze handelde toen hij als een balling in een vreemd land het vee van Laban te drinken gaf.

Toch leren wij hier nog iets meer. De zeven dochters van de priester van Midian waren gewend om water te putten en de kudde van haar vader te drinken. Dat heeft ons ook iets te zeggen. Als echte herders en herderinnen wil de Heere ons gebruiken om Zijn kudde te hoeden en te weiden. Hij is de overste Herder en wij staan onder Zijn gezag. Hij wil ons gebruiken in Zijn dienst, wanneer wij tenminste voldoende zorg hebben voor de schapen.

Wij kunnen deze geschiedenis overigens op verschillende niveaus lezen. Er is niet alleen de typologische toepassing op Christus en de gemeente. Er is ook niet alleen de profetische toepassing voor Israël. Er zijn tevens praktische lessen voor onszelf te vinden, lessen met het oog op ons individuele geloofsleven. In dat licht kunnen wij dit verhaal ook lezen en de brief aan de Hebreeëen bevestigt de juistheid daarvan. Mozes' vlucht naar het land Midian is dan een daad van persoonlijk geloof, een blijk van zijn wandel met God. Mozes verliet Egypte zonder de toorn van de koning te vrezen. 'Want hij bleef standvastig, als ziende de Onzienlijke' (Hebr. 11:27).

Een bruid uit de volken

De geschiedenis in Exodus 2 bevat overigens nog meer interessante lessen. Mozes vond een vrouw in het land waarin hij als vreemdeling verbleef, en wel de dochter van de priester van Midian. Rehuel (zijn naam betekent 'vriend van God') nam hem op in zijn huis en gaf hem zijn dochter Zippora tot vrouw (d.i. 'vogeltje'). Zij baarde een zoon en Mozes noemde hem Gersom (d.i. 'vreemdeling daar'), 'want, zei hij, ik ben een vreemdeling geworden in een vreemd land' (Ex. 2:20-22). Dit vergoedde enigszins het leed van de ballingschap. Later kwam er nog een tweede zoon bij, Eliëzer. Deze naam betekent 'mijn God is hulp', want – zo had Mozes gezegd – 'de God van mijn vader is mij tot hulp geweest en heeft mij gered van het zwaard van de farao' (Ex. 4:20; 18:4).

Zippora is een beeld van de hemelse gemeente. De Schrift gebruikt meerdere beelden voor de gemeente van God in deze tijd. Wij vinden niet slechts de metafoor van een kudde, waarvan Christus de Opperherder is (1 Petr. 5:4). Ook het beeld van de bruidsgemeente is gebruikelijk. De gemeente is de bruid van Christus, de bruid van het Lam (Ef. 5:25vv.; Openb. 19:6vv.). In deze bedeling waarin de Messias door Zijn eigen volk is verworpen, heeft Hij een bruid uit de volken. De gemeente, die grotendeels bestaat uit gelovigen uit de volken, is verenigd met haar Heere in de hemel. Bij Zijn wederkomst zal Hij met haar in heerlijkheid verschijnen (Kol. 3:1-4).

De individuele gelovigen zien wij in het beeld van de *kinderen* van Mozes. Vergelijk in dit verband Jesaja 8:17-18 en Hebréeën 2:13-18. Als de Opgestane weet Christus Zich verbonden met Zijn verlost en kan Hij zeggen: 'Ziehier Ik en de kinderen die God Mij gegeven heeft' (Hebr. 2:13). Hij is het Hoofd van een nieuwe mensenfamilie, die bestaat uit alle ware kinderen van God, die de Vader aan Hem heeft gegeven. Te midden van hen heft Hij de lofzang aan en zo verheerlijkt Hij met hen de Vader, Die Hem heeft verlost uit de banden van de dood en Hem eer en heerlijkheid heeft geschonken. Zo weidt Christus de Zijnen en leidt Hij hen naar de waterbronnen van het leven. En eens zal God Zelf alle tranen van de vreemdelingschap van hun ogen afwissen (Openb. 7:17).

*U bent de Bron van licht en leven,
Bron van genâ voor wie gelooft;
U wilt geluk en vrede geven,
al wat Uw Woord ons heeft beloofd.*